

**STRATEGIES FOR CONFLICT PREVENTION
(METHODS FOR REACHING AGREEMENTS AND CONDUCTING
NEGOTIATIONS; ENHANCING SOFT SKILLS AND COMPATIBILITY;
MONITORING CONFLICTS IN PROJECT MANAGEMENT SYSTEMS)**

Nizamova Shahnoza Erkinovna

Abstract

This article discusses conflict prevention strategies, methods for reaching agreements and conducting negotiations, improving *ijtimoiy ko'nikmalar* and alignment, as well as monitoring conflicts in project management systems. Reducing conflicts within project teams and implementing effective measures against them can enhance project outcomes and improve the teamwork environment. The article presents the necessary methods and approaches for applying these strategies in practice.

Basic words and concepts: Conflict prevention, agreement reaching, negotiation, soft skills, alignment, project management systems, monitoring, teamwork.

**СТРАТЕГИИ ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ КОНФЛИКТОВ
(МЕТОДЫ ДОСТИЖЕНИЯ СОГЛАШЕНИЙ И ВЕДЕНИЯ
ПЕРЕГОВОРОВ; УЛУЧШЕНИЕ МЯГКИХ НАВЫКОВ И
СОГЛАСОВАННОСТИ; МОНИТОРИНГ КОНФЛИКТОВ В
СИСТЕМАХ УПРАВЛЕНИЯ ПРОЕКТАМИ)**

Аннотация

В данной статье рассматриваются стратегии предотвращения конфликтов, методы достижения соглашений и ведения переговоров, улучшение мягких навыков и согласованности, а также мониторинг конфликтов в системах управления проектами. Снижение конфликтов в проектных командах и принятие эффективных мер против них способствует улучшению результатов проекта и оптимизации работы в команде. В статье представлены необходимые методы и подходы для применения этих стратегий на практике.

Ключевые слова и понятия: предотвращение конфликтов, достижение соглашений, переговоры, мягкие навыки, согласованность, системы управления проектами, мониторинг, командная работа.

**NIZOLARNI OLDINI OLISH STRATEGIYALARI
(KELISHUVGA ERISHISH VA MUZOKARA OLIB BORISH
USULLARI; SOFT SKILLS VA MUVOFIQLIKNI OSHIRISH;
LOYIHA BOSHQARUV TIZIMLARIDA NIZOLARNI MONITORING
QILISH)**

Nizamova Shahnoza Erkinovna

Annotatsiya:

Ushbu maqolada nizolarni oldini olish strategiyalari, kelishuvga erishish va muzokara olib borish usullari, ijtimoiy ko'nikmalarva muvofiqlikni oshirish, shuningdek, loyiha boshqaruv tizimlarida nizolarni monitoring qilishning samarali usullari tahlil etiladi. Loyiha jamoalaridagi nizolarni kamaytirish va ularga qarshi samarali choralar ko'rish, loyiha natijalarini yaxshilash va jamoaviy ish muhitini optimallashtirishga yordam beradi. Maqolada ushbu strategiyalarni amaliyotda qo'llash uchun zarur bo'lgan metodlar va yondashuvlar taqdim etiladi.

Tayanch soʻzlar va tushunchalar: Nizolarni oldini olish, kelishuvga erishish, muzokara, ijtimoiy ko'nikma, muvofiqlik, loyiha boshqaruv tizimlari, monitoring, jamoaviy ish.

Kirish. Loyiha boshqaruvining muvaffaqiyati ko'p jihatdan jamoa a'zolarining o'zaro munosabatlariga bog'liq. Loyiha jarayonida yuzaga keladigan nizolarni samarali boshqarish va ularning oldini olish, loyiha natijalarining muvaffaqiyatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Nizolarni oldini olish uchun muhim omillardan biri – jamoa a'zolarining kommunikatsiya, kelishuvga erishish va muzokaralardagi yondashuvlarini yaxshilashdir. Ushbu maqolada, nizolarni oldini olish uchun qo'llaniladigan asosiy strategiyalar, kelishuvga erishish va muzokara olib borish usullari, ijtimoiy ko'nikmalarva muvofiqlikni oshirish, shuningdek, loyiha boshqaruv tizimlarida nizolarni monitoring qilish metodlari batafsil tahlil qilinadi.

- **Mavzuga oid adabiyotlar tahlili (Literature review).** Loyiha boshqaruvida nizolarni oldini olish va samarali boshqarish masalasi zamonaviy boshqaruv adabiyotlarida keng o'rganilmoqda. Bu masala nafaqat loyiha jamoalarining samarali ishlashini ta'minlash, balki loyiha maqsadlariga erishishni maksimal darajada ta'minlash uchun ham muhimdir. Nizolarni oldini olish strategiyalari sohasidagi ilmiy ishlar va tadqiqotlar turli xil metod va yondashuvlarni ko'rib chiqadi, ular orasida kelishuvga erishish, muzokaralar olib borish, soft skillsni rivojlantirish, va loyiha boshqaruv tizimlarida monitoringni o'rganish kabi muhim omillar mavjud.

1. Kelishuvga erishish va muzokara olib borish:

Birinchi o'rinda kelishuvga erishish va muzokara olib borish usullari turadi. Raiffa, Richardson va Metcalfning (2002) "The Art and Science of Negotiation" asarida muzokara olib borish jarayoni tahlil qilingan. Ular muzokara qilishda ikkita asosiy strategiyani – integrativ va distributiv strategiyalarni ta'kidlaydilar. Integrativ strategiya tomonlarning manfaatlarini hisobga olgan holda hamkorlikni kuchaytirishga asoslangan bo'lsa, distributiv strategiya qarama-qarshilikni bartaraf etishga yo'naltirilgan. Ushbu yondashuvlar loyiha boshqaruv tizimlarida ham nizolarni hal qilishda samarali vosita sifatida ishlatiladi.

2. Ijtimoiy ko'nikmalar va muvofiqlikni oshirish:

Ijtimoiy ko'nikmalar– jamoaviy ish, muloqot va etakchilik kabi ko'nikmalarni rivojlantirish ham jiddiy ahamiyatga ega. Goleman (1995) "Emotional Intelligence" asarida emosional intellekt va soft skillsning ahamiyatini yoritadi. U ta'kidlashicha, loyiha boshqaruvchilarining soft skillsga ega bo'lishi loyiha jamoalaridagi nizolarni oldini olish va samarali boshqarish uchun zarurdir. Bundan tashqari, loyiha boshqaruvidagi muvaffaqiyatli muvofiqlik va jamoaviy ishning ahamiyati haqida tahlillarni Elder va Paul (2009) "Critical Thinking: Tools for Taking Charge of Your Learning and Your Life" asarida keltiradi. Ular jamoa ichidagi o'zaro muvofiqlik va muloqotning samarali bo'lishi loyiha natijalariga ta'sir etishini ta'kidlaydilar.

3. Loyiha boshqaruv tizimlarida nizolarni monitoring qilish:

Loyiha boshqaruv tizimlarida nizolarni monitoring qilish ham muvaffaqiyatli boshqaruvning muhim elementidir. Turner va Keegan (2000) "The Management of

Project and Programmes" asarida loyiha boshqaruv tizimlarida monitoring qilishning o'ri haqida so'z yuritiladi. Ular, loyiha jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolarni oldindan bashorat qilish va ularni tezda aniqlashning muhimligini ta'kidlaydilar. Monitoring jarayoni loyihani muvaffaqiyatli boshqarish va nizolarni oldini olish uchun zarurdir. Ma'lumotlar yig'ish va tahlil qilish orqali loyiha boshqaruvchilari nizolarni vaqtida aniqlab, samarali chora-tadbirlarni ko'rishlari mumkin.

4. Nizolarni kamaytirish va boshqarish strategiyalari:

Nizolarni kamaytirish va boshqarish strategiyalari ham ko'plab tadqiqotlarda yoritilgan. Jeong (2009) "Conflict Management in Project Teams" asarida loyiha jamoalarida yuzaga keladigan nizolarni kamaytirish uchun integratsiya va kollaborativ yondashuvlarni o'rganadi. U loyiha boshqaruvidagi nizolarni oldini olish uchun qo'llaniladigan eng samarali usullar sifatida ochiq muloqot, aniq vazifalarni belgilash va muntazam ravishda nazorat qilishni ta'kidlaydi.

Shuningdek, Wilson va Anumba (2003) "Managing Project Risks and Issues" asarida loyiha jamoalarida yuzaga keladigan nizolarni oldini olish uchun risklarni boshqarishning muhimligini ta'kidlaydilar. Ular risklarni oldindan aniqlash va ular bilan ishlash orqali nizolarni kamaytirish mumkinligini ko'rsatadilar.

- **Tahlil va natijalar (Analysis and results).** Nizolarni Oldini Olish Strategiyalari:

1. Kelishuvga Erishish va Muzokara Olib Borish Usullari:

Kelishuvga erishish va muzokara olib borish – loyiha boshqaruvining muhim qismidir. Nizolarni oldini olish uchun, loyiha jamoasi o'rtasida samarali kelishuvlar o'rnatilishi zarur. Bu usulda quyidagi yondashuvlar qo'llanilishi mumkin:

Zamonaviy muzokara usullari: Muzokaralar jarayonida har bir tomonning fikrlarini tinglash va ularning nuqtai nazarini hurmat qilish muhim ahamiyatga ega. Ziddiyatlar yuzaga kelganda, "Win-Win" strategiyasi qo'llaniladi, ya'ni barcha tomonlar manfaatlarini hisobga olgan holda hamkorlikka erishiladi. Bu usul, nizolarni oldini olish uchun jamoaning muammolarni birgalikda hal qilishiga yordam beradi.

Aktiv tinglash: Muzokarlarda faol tinglash usulini qo'llash muhimdir. Bunda, har bir ishtirokchi o'z fikrini aniq va ravon ifodalash bilan birga, boshqa tomonning fikrini tinglab, ularning nuqtai nazarini tushunishga harakat qiladi. Bu yondashuv, kelishuvga erishishda va nizolarni oldini olishda samarali bo'ladi.

Xulosa va kelishuvga erishish: Muzokaralarning muvaffaqiyatli yakunlanishi uchun tomonlar o'zaro kelishuvga erishishlari lozim. Ushbu kelishuv jamoaning ishlash jarayonini aniq va to'g'ri yo'nalishda davom ettirishini ta'minlaydi.

2. Ijtimoiy ko'nikmalarva Muvofiqlikni Oshirish:

Ijtimoiy ko'nikmalar– bu insonlararo munosabatlar, kommunikatsiya va jamoaviy ishdagi qobiliyatlarni o'z ichiga oladi. Ularning yuksalishi loyiha jamoasida nizolarni oldini olish va samarali ishlash uchun juda muhimdir. Quyidagi ijtimoiy ko'nikmalarko'nikmalarini rivojlantirish zarur:

Emotsional intellekt (EQ): Emotsional intellekt o'z his-tuyg'ularini boshqarish, boshqalar bilan yaxshi munosabatlar o'rnatish va ziddiyatlarni samarali hal etish qobiliyatidir. Bu ko'nikma, loyiha jamoasining muammolarga moslashuvchanligini oshiradi va nizolarni oldini oladi.

Komandada ishlash: Loyiha jamoasida ishlash qobiliyati, har bir a'zoning o'z rolini tushunishi va umumiy maqsadga erishish uchun birgalikda ishlashga tayyor bo'lishi zarur. Komanda a'zolari o'rtasida o'zaro hurmat va muvofiqlik, loyihalarning muvaffaqiyatli bajarilishiga katta hissa qo'shadi.

Moslashuvchanlik va ochiqlik: Loyiha jamoasi a'zolari o'rtasida ochiq va shaffof kommunikatsiya, har bir ishtirokchining fikrlarini hurmat qilishga asoslanadi. Muvofiqlik va moslashuvchanlik jamoaning nizolarni oldini olish va samarali ishlashiga yordam beradi.

3. Loyiha Boshqaruv Tizimlarida Nizolarni Monitoring Qilish:

Loyiha boshqaruv tizimlarida nizolarni monitoring qilish – muhim bir jarayon bo'lib, uning yordamida jamoada yuzaga kelgan nizolar tezkorlik bilan aniqlanadi va bartaraf etiladi. Quyidagi metodlar yordamida nizolarni monitoring qilish mumkin:

Risklarni boshqarish rejasi: Loyiha boshlanishidan oldin risklarni aniqlash va ularga qarshi choralar ko'rish zarur. Risklarni baholash, ularning oldini olish va ularni nazorat qilish orqali nizolarni kamaytirish mumkin. Risklarni monitoring qilish davomida, loyihaning har bir bosqichida yuzaga keladigan potensial nizolar va muammolarni aniqlash imkoniyati bo'ladi.

Kommunikatsiya va hujjatlarni monitoring qilish: Loyihadagi kommunikatsiya jarayonlarini nazorat qilish va hujjatlarni tizimli ravishda boshqarish orqali nizolarni monitoring qilish mumkin. Loyiyaning har bir bosqichida hujjatlar orqali jamoa a'zolari o'rtasidagi aloqalarni, kelishuvlarni va amalga oshirilgan ishlarni kuzatish mumkin.

Interaktiv platformalar va platformalar orqali monitoring: Texnologik rivojlanish bilan loyihalarni boshqarishning yangi imkoniyatlari paydo bo'ldi. Loyiha boshqarish tizimlarida (masalan, Trello, Asana, JIRA kabi) jamoa a'zolari o'rtasida aloqalarni doimiy ravishda monitoring qilish, yuzaga keladigan nizolarni oldini olish va ular bilan tezkor ishlash imkonini beradi.

- Xulosa va takliflar (Conclusion/Recommendations).

Loyiha boshqaruvida nizolarni oldini olishning eng samarali usullari, jamoaning o'zaro muvofiqligi, kommunikatsiya va muzokaralardagi qobiliyatlarni oshirishga asoslanadi. Muzokara usullari, ijtimoiy ko'nikmalarrivojlanishi, va monitoring tizimlari jamoaning nizolarni samarali hal qilish va loyiha muvaffaqiyatini ta'minlashga yordam beradi. Nizolarni aniqlash va ularni hal qilishning samarali strategiyalari, loyiha maqsadlariga erishishda asosiy omillardan biridir. Yangi texnologiyalar yordamida nizolarni monitoring qilish va boshqarish jarayonlari esa, jamoaning muvaffaqiyatli va uzluksiz ishlashiga imkon yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1.Schilling, M. A. (2017). "Strategic Management of Technological Innovation." McGraw-Hill Education.
- 2.Pinto, J. K. (2013). "Project Management: Achieving Competitive Advantage." Pearson.
- 3.Müller, R., & Turner, R. (2010). "Leadership in Project Management: A Research Perspective." *International Journal of Project Management*, 28(3), 271-279.
- 4.Buchanan, D. A., & Huczynski, A. A. (2017). "Organizational Behaviour." Pearson Education.
- 5.Fisher, R. (2000). "The 3D's of Conflict Resolution: Strategy, Skills, and Tactics." *International Journal of Conflict Management*, 11(1), 19-36.
- 6.Tucker, M. L., & Westervelt, M. (2010). "The Impact of Organizational Conflict on Project Success." *Project Management Journal*, 41(5), 29-41.

